

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului depus de avocatul Dumitru Buliga, în interesele Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Vitalii, Secrieru Veaceslav, Asociația Obștească „Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități”, Asociația Obștească „Asociația Surzilor din Republica Moldova” către Ministerul Educației și Cercetării cu privire la constatarea discriminării pe criteriu de dizabilitate și limbă, constatarea nulității procedurii de exmatriculare a elevilor din școala-internat,

împotriva încheierii din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3r-236/24
NR. PIGD 2-21104591-01-3r-24102024)

Termenul depunerii motivării cererii de apel. Neprezentarea motivării cererii de apel.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru – jud. V. Dodon
Curtea de Apel Chișinău – jud. G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

11 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de avocatul Dumitru Buliga, în interesele Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 13 iulie 2021, Asociația Obștească „Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități”, Asociația Obștească „Asociația Surzilor din Republica Moldova” și avocatul Dumitru Buliga, acționând în interesul reclamantilor Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii, au înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Aceștia au solicitat (f.d. 6-12, Vol. I):

- Constatarea discriminării pe criterii de dizabilitate și limbă în exercitarea dreptului la educație.
- Obligarea Ministerului să organizeze învățarea limbajului mimico-gestual (limbajul semnelor) la toate nivelele educaționale (preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional tehnic și superior).
- Introducerea disciplinei „limbajul mimico-gestual” în Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, începând cu anul de studii 2021-2022 și pentru anii ulteriori, în toate instituțiile de învățământ general care admit copii cu dizabilități de auz.
- Constatarea nulității absolute a procedurii de exmatriculare a elevilor de la școlile-internat pentru copiii surzi și hipoacuzici din municipiul Cahul și satul Hârbovăț, raionul Călărași, precum și a procedurii de reducere a statelor de personal ale acestor școli.
- Obligarea Ministerului să permită înmatricularea tuturor copiilor cu dizabilități de auz în aceste școli-internat, în baza cererilor reprezentanților legali, atât timp cât în instituțiile de învățământ de tip general nu este asigurată învățarea și predarea prin limbajul mimico-gestual.
- Interzicerea lichidării școlilor-internat din Cahul și Hârbovăț până la implementarea completă a învățării și predării prin limbajul mimico-gestual în învățământul general.

- Plata unui prejudiciu moral pentru suferințele cauzate de discriminarea în exercitarea dreptului la educație
2. Prin hotărârea din 1 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată (f.d. 19, 32-38, Vol. II).
3. Nefiind de acord cu această soluție, la data de 18 martie 2024, Asociația Obștească „Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități”, Asociația Obștească „Asociația Surzilor din Republica Moldova” și avocatul Dumitru Buliga, acționând în numele reclamantilor Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii, au depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 1 martie 2024 (f.d. 30-31, Vol. II).
4. Prin încheierea din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Asociația Obștească „Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități”, Asociația Obștească „Asociația Surzilor din Republica Moldova” și avocatul Dumitru Buliga, acționând în numele Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii, împotriva hotărârii din 1 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelanții nu au depus în termen legal motivarea cererii de apel (f.d. 48-50, Vol. II).
5. La data de 21 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, avocatul Dumitru Buliga, acționând în numele Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii, a depus recurs împotriva încheierii din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău. În recurs, acesta a solicitat admiterea cererii, casarea încheierii contestate și transmiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d. 53-55, Vol. II).
6. În motivarea recursului, a susținut că contrar celor invocate de instanța de apel în încheierea contestată, copia hotărârii motivate din 1 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nu a fost transmisă către avocatul Dumitru Buliga, în special pe adresa sa electronică, avocatulbuligadumitru@gmail.com. Lipsa acestei comunicări a împiedicat posibilitatea de a înainta o cerere de apel motivată, conform prevederilor art.232 alin. (2) din Codul administrativ.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

8. Art. 242 din Codul administrativ:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.”

9. Art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

10. Art. 232 din Codul administrativ

„Apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.”

11. Art. 243 alin. (2) din Codul administrativ:

„Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.”

12. Art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii resping recursul.”

13. Art. 96 alin. (1) din Codul administrativ:

„Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.”

14. Art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ:

„Notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare:

- a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării;
- b) notificare prin poștă cu act de notificare;
- c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată;
- d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.”

15. În conformitate cu art. 110¹ alin. (1) din Codul administrativ:

„Notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a

fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.”

16. Conform art. 98 din Codul administrativ:

„Dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat, conform art.45, de către un reprezentant legal, notificările se adresează acestuia.

Dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat conform art.46, notificările se adresează reprezentantului împuternicit imediat ce acesta sau persoana reprezentată prezintă o procură sau o împuternicire în baza semnăturii electronice în acest sens.

În cazul mai multor reprezentanți legali sau împuterniciți este suficientă notificarea unuia dintre ei.

Dacă reprezentantul legal sau împuternicit reprezintă mai mulți participanți, acestuia i se notifică atâtea exemplare sau copii de înregistrări de notificat câți participanți reprezintă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată constată că încheierea din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului Dumitru Buliga prin poșta electronică, la adresa avocatulbuligadumitru@gmail.com, la data de 21 octombrie 2024, ora 10:47. Cererea de recurs a fost depusă în aceeași zi, la ora 15:33, respectând astfel termenul prevăzut de art. 242 din Codul administrativ.

18. Cu referire la situația din speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin hotărârea din 1 martie 2024, pronunțată de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, acțiunea înaintată de reclamantă a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 19, 32-38, Vol. II).

19. La data de 18 martie 2024, Asociația Obștească „Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități”, Asociația Obștească „Asociația Surzilor din Republica Moldova” și avocatul Dumitru Buliga, reprezentându-i pe Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii, au depus un apel nemotivat împotriva hotărârii pronunțate de Judecătoria Chișinău, sediul Centru la data de 1 martie 2024 (f.d. 30-31, Vol.II). În motivarea cererii de apel, s-a menționat că apelul motivat, cu indicarea temeiurilor de fapt și de drept, va fi depus ulterior, după ce reprezentantul reclamantilor va lua cunoștință de hotărârea redactată integral.

20. Prin încheierea din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Asociația Obștească „Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități”, Asociația Obștească „Asociația Surzilor din Republica Moldova” și avocatul Dumitru Buliga, acționând în numele Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii, împotriva hotărârii din 1 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

din motiv că apelanții nu au depus în termen legal motivarea cererii de apel (f.d. 48-50, Vol. II).

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea contestată a fost emisă în conformitate cu prevederile art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, care prevede că apelul este declarat inadmisibil în situația în care motivarea acestuia nu este depusă sau este depusă după expirarea termenului legal.

22. Actele cauzei confirmă cu certitudine că, la data de 6 iunie 2024, ora 11:36, copia hotărârii motivate din 1 martie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost expediată la adresa electronică a avocatului Dumitru Buliga – avocatulbuligadumitru@gmail.com (f.d. 40, Vol. II).

23. De asemenea, copia hotărârii motivate a primei instanțe a fost expediată avocatului Dumitru Buliga prin intermediul oficiului poștal, la adresa „mun. Chișinău, str. Ștefan cel Mare, 134”. Recepționarea acesteia de către avocat a fost confirmată prin avizul de recepție anexat la dosar, datat 14 iunie 2024 (f.d. 43, Vol. II).

24. Astfel, termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului a expirat la 6 iulie 2024.

25. Avocatul Dumitru Buliga, acționând în numele Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii nu a oferit nicio justificare pentru neprezentarea motivării apelului în termenul stabilit, această omisiune fiind imputabilă exclusiv acestuia.

26. Argumentul din recurs, conform căruia avocatul Dumitru Buliga susține că copia hotărârii motivate din 1 martie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, nu a fost transmisă pe adresa sa electronică, avocatulbuligadumitru@gmail.com, este unul pur declarativ. Actele dosarului demonstrează că instanța de fond a utilizat toate mijloacele posibile pentru comunicarea actului judecătoresc, expediind la data de 6 iunie 2024, ora 11:36, copia hotărârii motivate la adresa electronică avocatulbuligadumitru@gmail.com și, suplimentar, prin intermediul oficiului poștal, la adresa „mun. Chișinău, str. Ștefan cel Mare, 134”.

27. Mai mult, instanța de recurs subliniază că rapiditatea cu care avocatul Dumitru Buliga a depus cererea de recurs indică în mod clar că adresa de poștă electronică avocatulbuligadumitru@gmail.com este funcțională, iar avocatul primește corespondența și mesajele transmise la această adresă. Acest fapt este susținut de împrejurarea că încheierea din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului Dumitru Buliga prin poșta

electronică, la adresa respectivă, la data de 21 octombrie 2024, ora 10:47, iar cererea de recurs a fost depusă în aceeași zi, la ora 15:33.

28. Nerespectarea termenului imperativ, în lipsa unor motive obiective și justificate, atrage aplicarea sancțiunii inadmisibilității apelului, în conformitate cu prevederile art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

29. Având în vedere cele expuse, instanța de recurs constată că recursul este neîntemeiat. Instanța de apel a aplicat în mod corect prevederile legale, iar recurentul nu a prezentat dovezi suficiente pentru a demonstra existența unor erori care să justifice casarea încheierii contestate.

30. În consecință, Completul de judecată constată că încheierea instanței de apel este temeinică, întrucât recurentul nu a depus motivarea apelului conform cerințelor stabilite de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ. Această omisiune atrage aplicarea consecințelor prevăzute la art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrative.

31. Completul de judecată subliniază că termenele procedurale și cerințele privind forma și conținutul apelului sunt instituite pentru a garanta securitatea juridică și buna administrare a justiției. Recurentul a beneficiat de toate mijloacele legale necesare pentru a-și exercita drepturile, însă a omis să respecte cerințele procedurale stabilite de lege.

32. Din aceste considerente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat avocatul Dumitru Buliga, în numele Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav și Secrieru Vitalii, cu menținerea încheierii din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

33. Ținând cont de cele expuse și în conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de avocatul Dumitru Buliga, în numele Țurcan Marina, Perțu Andreea, Secrieru Veaceslav, Secrieru Vitalii și menține încheierea din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă